

prvim. Ako se namreč Ana ne odloči takoj v prvem činu, ampak si izprosi, kakor bi bilo naravno, par dnij za pomislek, bi radovedno čakali na prihodnje čine, posebno ker Dolinar ravno v tem času nastopi kot nasprotnik Brošev. Torej ne le da je privolitev Ane, kar se časa tiče, nenaravno, tudi tehnika dejanja bi zahtevala, da se odločitev vmeti morda kje ob koncu drugega čina.

Tu bi se ne dalo prigovarjati, da pesniku ni bilo na tem, kazati možitve Anino z Brošem, ampak v prvi vrsti usodo Rude. S tem bi še ne bili povedani razlogi za pragmatično-logično nujnost drugega in tretjega čina, in zraven tega je jasno, da bi se konec Rude, ki je z odločitvijo Ane v tesni zvezi, lože umeval in bil bolj utemeljen, če bi ta videl, kako se Ana težko odloči, kako svoje življenje daruje za očeta in se njemu na ljubo odpove sreči istinite ljubavi. Privoljenje Anino za možitve z Brošem bi naj služilo samo za oviro Rudovega konca in bi moralo torej šele v peripecciji ali obratu drame priti na vrsto, ko se je Ruda že popolnoma odločil za smrt; to bi bilo, kakor smo že rekli, kje ob koncu drugega čina, kmalu po višku ali krizi drame.

Zaradi jednote časa in kraja pa seveda pesnik ni mogel lahko privoščiti dolgega odloga za pomišljanje. Vidi se, da jednota časa tu ni bila malo kriva, da se je dejanje v drami skrčilo na njeno škodo.

Iz ravno istega vzroka je tudi Dobnikovo dejanje neverjetno. Ta namreč v prvem činu sam Rudi nasvetuje, da naj omoži Ano z Brošem, a takoj v drugem činu temu odločno nasprotuje in Broša niti videti ne more. Ako bi se ta prememba ne zgodila še istega večera, bi se dala verjeti: a tako je neumevna in nenaravna, zlasti, ker nam je pesnik ni nič pojasnil. Če Dobnik pozneje sovraži Broša zato, ker vidi, da snubi Ano le zaradi dobička, potem ne vemo, kako da tega že poprej ni vedel in kako je tako hipoma izprevidel, če mu je bilo prej neznan.

Slednjič je bil pesnik zavoljo jednote časa in kraja prisiljen obseg dejanja sploh jako skrajšati

in samo s pripovedovanjem dostaviti marsikaj, kar bi rajši pred očmi videli in prav za prav morali videti. To velja zlasti o glavni osebi drame. Koliko jasnejši in bolj umeven bi nam bil konec Rude, ko bi nam pesnik nekoliko stavil pred oči, kako ga je nezgoda udarec za udarec zadevala in v njem sled-

Streljanje zoper točo.

njič provzročila oni grozni sklep samomora! Koliko lože, zanimiveje in živahneje bi nam bil pesnik mogel predstaviti notranje izpremembe pri Rudi, njega dušne in srčne borbe, ko bi nam zaporedoma kazal, kako mu žena od žalosti nad njim umrje, kako mu poide vse premoženje in pride sam na